

"Cehennem dahi ehl-i şirk ve küfre öyle kızıyor ve kızışıyor ki, parçalanmak derecesine geliyor." izah eder misiniz? Cehennemin ehl-i şirk ve küfre kızmasını nasıl anlarız; bunun dünyamıza yansımaları ne şekilde oluyor acaba?

" **Evete, وَمَا هَذِهِ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَهُوٌّ وَلَعِبٌ وَإِنَّ الدَّارَ الْآخِرَةَ لَهِيَ الْحَيَوَانُ** ["Bu dünya hayatı bir oyun ve oyalanmadan başka bir şey değildir. Asıl hayata mazhar olan ise âhiret yurdudur." (Ankebut, 29/64)] **sırrınca, şu dâr-ı dünyada câmid ve şuursuz ve hayatsız maddeler, orada şuurlu, hayattadırlar. Buradaki insanlar gibi orada da ağaçlar, buradaki hayvanlar gibi oradaki taşlar, emri anlar ve yapar. Sen bir ağaca desen, 'Filân meyveyi bana getir.'; getirir. Filân taşına desen, 'Gel!..'; gelir. Madem taş, ağaç bu derece ulvî bir suret alırlar. Elbette, ekl ve şübh ve nikâh dahi, hakikat-i cismaniyelerini muhafaza etmekle beraber, Cennetin dünya fevkindeki derecesi nisbetinde, dünyevî derecelerinden o derece yüksek bir suret almaları iktiza eder."**(1)

Bu ayete ve onun tefsirine göre hayat ahirette umumi olacağı için hem cehennem hem cennet, şuurlu ve hayatlı bir hayvan gibi hizmet edecekler. Haliyle cehennemin, ehl-i şirke kızıp öfkelenmesi mecazi değil hakikidir.

Cehennemin ehl-i şirke öfkelenmesinin diğer bir manası; cehenneme vekalet eden meleğin, yani Malik (as)'in öfkesi de olabilir. Malum Allah zerre kadar her şeye vekalet ve nezaret edecek melekleri yaratmıştır. Cehenneme nezaret ve vekalet eden melekler bulunuyor ve onlarda insanlar gibi sevinip kızabilirler.

Kibriti yakıp binlerce hektar büyüklüğünde olan bir ekin arazisine atmak çok basit ve anlık bir iştir. O dev arazinin yanıp kül olması çok kısadır. Ama bu basit işin neticesinde, arazide bulunan binlerce hektar mahsul ve o mahsul için verilen onca emek çok büyüktür. Yani yakmak işi çok basit ve küçüktür, ama neticesi o kadar büyüktür ki belki yüzlerce ocağı söndürüyor.

Küfür ve şirk, tıpkı kibriti yakmak gibi zahirde çok basit ve önemsiz gibi durabilir, ama neticesi itibarıyla o kadar büyük bir zulüm ve çirkinliği içeriyor ki, cehennemin çatlayacak kadar öfkelenmesi gayet yerinde ve makuldür. Bütün kainat fabrikası tevhidî netice vermek için çalışırken, insanın tevhidî terk edip şirke girmesi, bütün kainat ve içinde çalışanların hakkına bir zulüm bir tahkirdir.

Elmayı ağaçtan, balı arıdan bilmek anlayışı basit gibi durabilir, ama elmanın oluşmasında hizmet eden binlerce sebebin hakkına müthiş bir hakareti de içinde barındırıyor. Çünkü güneş en az iki üç ay elmanın kızarması için gök yüzünde tur atıyor, güneşin hedefi ise tevhidin ilan edilmesidir. Yani, kainattaki bütün bu kurgu ve düzenlerin hepsi tevhidin insana ilan edilmesi için iken, insan şirke girdiğinde bu hedef ve maksatları ıskat etmiş oluyor.

(1) bk. [Sözler, Yirmi Sekizinci Söz.](#)